



Islands Brygge 32 D
Postboks 340
2300 København S

Telefon 3524 6000
Fax 3524 6300
E-mail lo@lo.dk

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Att: star@star.dk, Rosa Navarro Hammer, rnh@star.dk, og Sofia Franzen
sfn@star.dk.

LO-sagsnr. mbs/18-1805
FTF-sagsnr. toda/18-0698
Deres journalnr. 18/00708

Den 10. juli 2018

LO og FTF's hørings svar vedr. opholdskrav for ret til arbejdsløshedsdagpenge m.v.

LO og FTF har fået udkast til forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om sygedagpenge og barselsloven (opholdskrav til ret til arbejdsløshedsdagpenge mv.) i høring.

Lovforslaget betyder bl.a., at betingelserne for retten til dagpenge suppleres med et opholdskrav om 7 års sammenlagt ophold i Danmark (Riget), i et andet EU/EØS-land eller Schweiz inden for 8 år. Lovforslaget berører alle personer fra 3. lande uden for det danske rige og EU/EØS/Schweiz, der opnår opholdstilladelse i Danmark. Det gælder også danskere, der opholder sig uden for det danske rige i 7 ud af 8 år.

LO og FTF er stærkt kritiske over for lovforslaget. LO og FTF anerkender, at der i nogle tilfælde kan være behov for at beskytte det danske velfærdssystem og de danske ydelser, såsom dagpenge, mod spekulation. Imidlertid vil det konkrete forslag komme til at gøre langt mere skade end gavn for det danske arbejdsmarked.

LO og FTF foreslår, at lovforslaget vedr. opholdskrav trækkes tilbage og revurderes, fordi det undergraver, at det danske arbejdsmarked er fleksibelt, og at arbejdsgiverne kan hyre og fyre i tillid til et socialt sikkerhedsnet i form af arbejdsløshedsforsikring. Som minimum opfordrer LO og FTF til, at de mest uhensigtsmæssige konsekvenser af forslaget undgås ved, at opholdskravet ændres fra 7 ud af 8 år til fx 7 ud af 12 år. Det vil betyde, at danske a-kassemedlemmer, der har været i udlandet og arbejde i en kortere årrække ikke rammes, at børn og ægtefæller tilsvarende ikke rammes, og at forslaget ikke virker med øjeblikkelig tilbagevirkende kraft.

Dagpengesystemet i Danmark er i forvejen omfattet af en række værn mod misbrug, bl.a. krav om mindst 1 års medlemskab af en a-kasse, et indkomstkraftkrav på 228.348 kr. (2018), svarende til fuldtidsarbejde i minimum 1 år i medlemsperioden, og et krav om genoptjening på 1924 timer, svarende til ét års fuldtidsarbejde. Desuden skal personer fra 3. lande, der søger om dagpenge i Danmark have opholdstilladelse og bopæl i Danmark. Dermed er det sikret, at kun personer med opholdstilladelse og en dokumenteret tilknytning til det danske arbejdsmarked kan opnå ret til dagpenge. Der forekommer derfor ikke at være behov for yderligere værn.

Selvom forslaget er tænkt som et værn mod udenlandske borgeres brug af dagpengesystemet, vil danske statsborgere blive ramt. Danske statsborgere, som har opholdt sig uden for riget, EU- eller EØS-området i sammenlagt mere end 1 år, vil i 7 år være afskåret fra ret til dagpenge, og de kan blive afskåret fra barsels- og sygedagpenge. Det er hverken rimeligt eller hensigtsmæssigt.

Lovforslaget har ikke kun betydning for de 4.500 personer, som Beskæftigelsesministeriet anslår, vil blive direkte berørt af forslaget. Alle dagpengemodtagere, som overvejer et udenlandsophold, vil opleve at miste lidt af trygheden og værdien ved at være forsikret i dagpengesystemet. Det er skadeligt for opbakningen til den danske arbejdsmarkedsmodel og flexicurity.

Desuden er der grund til at stille tvivl om regeringens forudsætning om, at forslaget fuldt indfaset vil øge beskæftigelsen med 500 heltidspersoner, fordi det må antages, at færre personer fra 3. lande – såvel danskere som udlændinge – vil søge beskæftigelse i Danmark, når arbejdsløshedsforsikringen er trukket væk. Regeringen bør derfor offentliggøre beregningsgrundlaget. LO og FTF finder det også urimeligt, at forslaget virker med tilbagevirkende kraft. Det er ikke rimeligt, at man kan risikere at miste sin dagpengeret, fordi man har opholdt sig i udlandet før 2019. Det har den pågældende jo ikke haft nogen som helst mulighed for at indrette sig efter, og det vil heller ikke påvirke udenlandske lønmodtagere adfærd. Dette gælder også i forhold til tab af dagpengeret ved genindplacering. Medlemmerne mister allerede erhvervede rettigheder som fratages med tilbagevirkende kraft. Det underminer disse medlemmers motivation til at tage arbejde, fordi de mister den økonomiske tryghed, som forsikringen ellers har givet dem. Reelt kan de ledige arbejde sig til at miste en dagpengeret.

Endelig er det svært at se rimeligheden i, at børn og ægtefæller også kan risikere at blive vil blive ramt af forslagene, som bl.a. Danske A-kasser har påpeget med en række af eksempler.

I 2017 var knap 350.000 ledigmeldte. Lovforslaget vil betyde, at a-kasserne skal indhente oplysninger om bopælsregistreringer i CPR-registret for alle ca. 350.000 medlemmer, der ledigmelder sig for at dokumentere, at opholdskravet er opfyldt. Desuden skal a-kasserne indhente samtykke fra samme medlemmer til, at a-kasserne kan hente oplysninger i CPR-registret med oplysninger om tidligere adresser, herunder beskyttede adresser inden for de seneste 8 år. Hvis medlemmerne ikke giver samtykke, skal de selv levere en udskrift fra CPR-registret via borger.dk til a-kassen.

Proceduren vil bureaukratisere arbejdsgangene i forbindelse med a-kassernes behandling af ledighedserklæringer, og vil modvirke dagpengereformens hensigt om et effektivt og digitalt dagpengesystem. Der skal iværksættes et større kontrolarbejde blandt alle ledigmeldte for at fange de relativt få, som ikke opfylder opholdskravet. Kontrolarbejdet vil give ledigmeldte et negativt og bureaukratisk billede af arbejdsløshedsforsikringen. Derudover er det et problem, at a-kasserne nu inddrages i udbetalingen af sygedagpenge og barselsdagpenge for ikke ledige medlemmer, selv om der er oplysninger som kommunerne og Udbetaling Danmark reelt har adgang til i indkomstregistret. Det vil i øvrigt kræve it-ændringer, fordi systemerne i dag ikke kan lave automatisere beregninger på medlemmer der ikke er meldt ledige.

LO og FTF er tilfreds med, at opholdskravet ikke gælder ved overgangen til efterløn, men dette bør også bør ved udstedelsen af efterlønsbeviset. Der findes i forvejen særlige regler om opfyldelse af anciennitet i forbindelse med udstedelse af efterlønsbevis som sikrer en lang tilknytning til det danske arbejdsmarked.

Med venlig hilsen



Ejner K. Holst, LO



Bente Sorgenfrey, FTF